

REFLEXIE

K VÝVINU SLOVENSKEJ VOJENSKEJ TERMINOLÓGIE

JAROSLAV NIŽŇANSKÝ

Štúdia Petra Chorváta *Dejiny slovenskej vojenskej terminológie* a rozprúdenie diskusie na rokovaní redakčnej rady časopisu *Vojenská história* na túto tému ma inšpirovali napísať nasledujúcu stať, v ktorej chcem nadviazať na niektoré vývody autora vychádzajúc z vlastnej autopsie, zvlášť z obdobia pôsobenia v československých vojenských periodikách v Prahe, neskôr v období profilácie samostatnej slovenskej vojenskej žurnalistiky.

V nadväznosti na vyššie uvedenú štúdiu možno konštatovať že až Slovenská armáda v rokoch druhej svetovej vojny urobila súbor konkrétnych opatrení na to, aby rýdzim slovenským duchom presiakla i oblasť vojenskej terminológie. Pri Ministerstve národnej obrany pracovala osobitná názvoslovná skupina, ktorá v podstate začínala od nuly. Slováci vlastnú armádu s vlastným velením a s vlastnými predpismi mali totiž vo svojej histórii po prvý raz. Členovia tejto skupiny si pritom uvedomovali, že armáda je zložitý mechanizmus a je dôležité, aby vykonávala presne svoje povinnosti, čo úzko súvisí s presným pomenovaním úkonov a vecí. Rýchlo a dôkladne preto spracovávali slovenské vojenské názvoslovie s cieľom vykoreniť staré zotrvačné čechizmy zo služobnej reči najmä vojakov z povolania. Razili heslo, že nestačí byť len dobrým znalcom reči, alebo len dobrým znalcom odborných vojenských termínov – vojenského názvoslovia. Obidve zložky – rečová správnosť i odbornosť musia ísť ruka v ruke, aby vniesli svetlo do zložitého komplexu otázok súvisiacich s vojenskou terminológiou.

Ministerstvo národnej obrany, vedomé si dôležitosti precízneho vojenského názvoslovia, sa usilovalo o vytvorenie pevnej a jednotnej vojenskej terminológie. Svedectvom toho je publicita vo vojenskej tlači. Najmä v prvých troch ročníkoch odborný a zábavno-výchovný časopis *Slovenské vojsko* nielen svojím obsahom, formálnou strojenosťou, ale aj po jazykovej stránke poskytoval vojakovi nové a hodnotné poučenie v stálej rubrike *V reči žije národ* a v občasných rubrikách *Z histórie vojenského názvoslovia* a *Nové vojenské názvy*. Časopis redigovali okrem profesionálnych odborníkov i skúsení vojenský pedagógovia, ktorí v spisovnom jazyku a v jeho presnom užívaní videli dôležité kritérium pre posúdenie kultúrnej vyspelosti národa. Preto sa snažili vzbudzovať vo vojakoch úctu a vedomie povinnosti voči ich jazyku, lebo jazyk nie je len prostriedkom dorozumievacím, ale aj symbolom národnej a štátnej uvedomelosti a úcta prejavená jazyku, je úctou voči národu a voči jeho životu.

Vojenská terminológia sa však netýkala len úzkych vojenských kruhov. Išlo aj o širokú slovenskú verejnosť. Vychádzalo sa pritom z poznania, že vojak žije s národom, počúva,

číta a nevdojak prijíma, osvojuje si vžitú i nové slová, výrazy a pojmy. V snahe uľahčiť a urýchliť najmä proces osvojovania si správneho slovenského vojenského názvoslovía, vydalo Ministerstvo národnej obrany v roku 1942 ako výcvikovú a služobnú pomôcku tri zväzky *Diferenciálneho slovníka slovensko-českého všeobecného* a *Materiálne názvoslovie doterajších predpisov*. Tieto spolu s novými výrazmi tvorili základ pre *Súhrnný slovník slovenského vojenského názvoslovía*, ktorý mal byť súčasťou veľkého slovníka slovenského jazyka. Po takejto príprave Ministerstvo národnej obrany plánovalo realizovať *Vojenský slovník nemecko-slovenský*. Tiež *Slovník povelov a signálov* vybraných z výcvikových a streleckých predpisov i oficiálne schválených a do praxe armády novozavedených povelov a signálov.

Zatiaľ čo neznalosť cudzieho jazyka zo strany slovenských vojakov, ktorí vykonávali vojenskú službu za hranicami štátu, nebola až takou veľkou prekážkou v Rusku, v Taliansku mala prvé dni a týždne za následok, že sa vôbec nedorozumeli s miestnym obyvateľstvom. Preto týždenník *Front a vlast'*, ktorý začalo hneď po príchode do Talianska vydávať propagačné oddelenie 2. technickej divízie, zaviedol rubriku taliančiny. Pobočník vojenského a leteckého ataše v Taliansku Dr. Zlatan Sýkora mal pre riešenie jazykovej bariéry mimoriadne pochopenie, dôkazom čoho bolo, že sa podujal napísať *Praktickú príručku taliančiny pre styk s občanmi*, bez gramatiky, lebo tá podľa skúseností od učenia obvykle odrádza, ale zameranú na praktickú konverzáciu, ktorá čerpá príklady priamo z hovorovej reči. Preto v spolupráci s poručníkom duchovnej služby v zálohe Štefanom Sivákom pripravil, popri plnení služobných úloh a na úkor nočného odpočinku, pre rozsiahlejšie štúdium taliančiny vôbec prvý *Slovník taliansko-slovenský a slovensko-taliansky*. Vytlačila ho Typografia Galeati v Imole v tlačiarni, ktorá mala len jeden sádzací stroj zastaraného typu, za neustáleho bombardovania a ťažkostí, ktoré boli spojené so zaobstarávaním papiera. Práce predlžovalo i to, že sádzanie slovenského textu robilo Talianom problémy. Slováci však na tomto fronte najviac prichádzali do styku s nemeckými vojakmi. Pre účinnú spoluprácu bolo treba, aby sa s nimi dorozumeli. Preto vznikla i malá slovensko-nemecká konverzácia pod názvom *Ako to povedať?*

V Slovenskej armáde teda venovali zvýšenú pozornosť formálnej stránke školenia a výcviku – jazykovému vzdelávaniu, jazykovej čistote a dokonalosti. V tomto smere bola aj pracovníkom vojenskej tlače a vojenských relácií v rozhlase pripomínaná publicistická zodpovednosť, serióznosť, aby neignorovali úradne stanovenú a požadovanú slovenskú vojenskú terminológiu, a tým predchádzali nedorozumeniam, dezorientácii i chaosu medzi svojimi čitateľmi a poslucháčmi.

Súhlasím s autorom štúdie v tom, že po roku 1945 sa pre prepracovanie a normalizovanie slovenského názvoslovía prakticky nič neurobilo. Už jestvujúce slovenské vojenské názvoslovie však poskytovalo určitý materiál, z ktorého sa dala zistiť príbuznosť názvoslovía a z ktorého sa dalo vychádzať pri tvorbe nového názvoslovía.

Pritom o jestvovaní a používaní dvoch služobných jazykov v čs. armáde sa skutočne veľa uvažovalo. Svedčí o tom i množstvo článkov v *Obrane ľudu* (jún – august 1948) a štúdiá F. Oktávca v *Slovenskej reči (O vojenskej terminológii slovenskej)*. Vtedy sa objavil i návrh, podľa ktorého by síce mali byť v armáde dva služobné jazyky, čeština i slovenčina, no mala by sa zachovávať úplná jednotnosť povelov i vojenskej terminológie. Malo by sa to dosiahnuť tak, že by sa v slovenských jednotkách (o ktorých sa vtedy uvažovalo – pozn. J. N.) a v slovenských predpisoch používali české povelov a termíny so slovenskou výslovnosťou a naopak. Kde by takéto riešenie viedlo, názorne ukázal F. Oktávec v uvedenom článku. Podľa toho mali byť v slovenčine slová, ako: moždiar, dutník, cvičebný riad. Z ta-

kých príkladov F. Oktávec správne vyvodil, že pre odlišnosť jazykovej štruktúry češtiny a slovenčiny sa úplná jednotnosť vylučuje, ale že za predpokladu snahy na oboch stranách možno dosiahnuť zjednotenie v oblasti terminológie a povelov.

Oficiálne stanovisko k pomeru češtiny a slovenčiny v armáde má svoju históriu, podrobne ju popisuje vo svojej rigoróznejšej práci *Štrukturálny model slovenskej vojenskej terminológie* (PhDr. Edita Lipertová – pozn. J.N.). Ak ju sledujeme už od roku 1945, môžeme rozlíšiť tri obdobia, v ktorých sa rôzne pozeralo na to, ako vo vojenskej praxi zladit' zásadu rovnoprávnosti oboch národov, ktorá znamená i rovnoprávnosť jazykovú, so špecifickými požiadavkami vojenského dorozumievacieho styku. Po roku 1945 sa v živote armády i v jej výcviku, i keď sa v hlavných rysoch riadila predvojnovými predpismi, objavujú niektoré nové prvky. Patrí k nim i uznanie slovenčiny ako služobného jazyka. Prejavuje sa to napríklad tým, že sa už i vojenské predpisy vydávajú v oboch jazykoch. Zdá sa však, že sa k riešeniu tejto dvojjazyčnosti v armáde pristupovalo vtedy hlavne z hľadiska politického. Po slovensky sa mala vydávať iba tretina predpisov, aj to zväčša len predpisy druhotného významu. Velenie armády sa zrejme obávalo, že by dôsledná dvojjazyčnosť mohla skomplikovať jednotnosť výcviku a bojovej činnosti. Inak v tomto období slovenská terminológia na rozdiel od českej nebola lingvisticky prepracovaná, vytvárala sa nesystematicky, v súvislosti s vyhotovovaním slovenských predpisov. Toto obdobie, v ktorom sa zásada rovnoprávnosti češtiny a slovenčiny síce uznávala, ale v praxi sa realizovala s rozpakmi, sa skončilo okolo roku 1950 tým, že sa slovenské predpisy prestali vydávať vôbec. Nestalo sa tak preto, že by velenie armády chcelo Slovákom právo vyjadrovať sa v materinčine uprieť, ale prevládal názor, že ozbrojené sily majú svoje osobitné podmienky, ktoré vyžadujú, aby sa velilo jazykom jediným, ako je to vo všetkých armádach sveta a tiež v Sovietskej armáde. Preto sa v tom čase česká vojenská terminológia rozrastala o stovky a možno i tisíce nových názvov pre nové, moderné vojenské pojmy. Naproti tomu sa slovenská terminológia nerozvíjala, a preto nebola schopná slúžiť aktuálnym dorozumievacím potrebám.

Pre Slovákov bolo preto prirodzene veľmi neľahké vyjadrovať sa o vojenskej problematike spisovnou slovenčinou. Nemôžeme sa teda čudovať, že napríklad v odborných vojenských časopisoch v tom čase ubúdali po slovensky písané články a že slovenskí autori sa radšej snažili písať po česky, ak ich jazykový cit nebol až do takej miery oslabený, že používali jednoducho poslovenčené české termíny.

Keď sa v roku 1957 pripravovali podklady pre nové znenie branného zákona, skúmali pracovníci Ministerstva národnej obrany, či je skutočne nevyhnutné, aby armáda používala jediný služobný jazyk, češtinu. Proti argumentu, že v sovietskej armáde sa ruština rovnako prirodzene používa v celom Sovietskom zväze, ktorá umožňuje dorozumenie desiatkam národov a národností, sa vynorili nasledujúce otázky. Náš socialistický štát však svorne budujú príslušníci dvoch bratských národov, ktorých jazyky sú také príbuzné, že nepotrebujú tlmočníka. Je nutné, aby armáda bola jedinou štátnou inštitúciou, kde by jazyková rovnoprávnosť neplatila? Bol by skutočne dorozumievací styk v armáde ohrozený, keby sa čeština a slovenčina používali úplne rovnoprávne? Odpoveď na tieto a podobné otázky pomohol najsť dôkladný rozbor príbuznosti oboch jazykov, ak ide o odborné vojenské vyjadrovanie.

Porovnali sa desiatky štábných dokumentov v českom i slovenskom znení, povelý i terminológia. Ukázalo sa napríklad, že z 544 dvojíc českých a slovenských termínov z výcviku bolo 514 dvojíc príbuzných. Termínom „príbuzný“ boli označené výrazy totožné (náčelník, útok), výrazy líšiace sa pravopisom (delo) a napokon výrazy s hláskovými alebo tvarovými odchýlkami (strela, rojnica, guľomet). Len 30 názvov bolo odlišných a z toho ešte mnohé

boli obojstranne zrozumiteľné (kážeň – disciplína, puma – bomba, ráž – kaliber).

Rozborom sa potvrdilo, že príbuznosť češtiny a slovenčiny je naozaj mimoriadna a že v armáde sa môžu rovnoprávne používať oba jazyky. (Obetavým priekopníkom zrovnoprávnenia slovenčiny v armáde bol vojenský historik, spisovateľ plukovník PhDr. Karel Richtr, CSc. – pozn. J.N.).

Vydaním nového branného zákona nadobudol tento záver zákonnú platnosť. Od 1. februára 1969 bola zriadená na Ministerstve národnej obrany vo vtedajšej armáde jedinečná funkcia filológ-slovakista. Od toho dátumu až po rozpad federácie ju zastávala PhDr. Edita Lipertová. Do zriadenia tejto funkcie boli vydané iba 4 slovenské predpisy a práve zásluhou menovanej, ktorá zároveň začala vytvárať slovenskú vojenskú terminológiu, sa postupne zvyšoval počet vydaných slovenských predpisov.

Ministerstvo národnej obrany v tom čase vydávalo predovšetkým tie predpisy v slovenskom jazyku, s ktorými sa musel zoznámiť každý vojak. Súčasne požiadalo o súčinnosť Jazykovedný ústav L. Štúra. Vedenie tohto ústavu prejavilo plné pochopenie a v osobe pracovníka ústavu prof. Dr. Horeckého našlo Ministerstvo národnej obrany obetavého spolupracovníka.

Najskôr bolo treba doplniť a normalizovať slovenskú vojenskú terminológiu. Najefektívnejšou formou tejto práce sa zdalo zostavenie česko-slovenského vojenského slovníka. Tento *Česko-slovenský vojenský slovník* sa podarilo dokončiť a v roku 1976 vyšlo aj jeho druhé prepracované vydanie. Slovník nebol určený len pre potreby armády, ale i pre širokú verejnosť. Bol obsiahly, zachytával asi 30-tisíc termínov potrebných na odborné vojenské vyjadrovanie. Bol prvým systematickejším pokusom o zblížovanie českej a slovenskej odbornej terminológie, za podmienky, že nebudú porušené zákonitosti oboch jazykov, hlavne slovenčiny.

Pri normalizácii slovenskej vojenskej terminológie bol vyradený celý rad starších názvov, buď preto, že označovali zastarané pojmy alebo boli inak nevhodné (bunkerový dobývač, vzdušné spravodajstvo, posol, pancierová puška a i.). Naproti tomu pribudlo do slovenského vojenského názvoslovie množstvo nových termínov (tarasnica, pancierovka, samopal, bezzáklzové delo, odpaľovacie stanovište a pod.).

V mnohých prípadoch sa podarilo nájsť spoločné slovotvorné možnosti pre vytvorenie spoločných názvov, napr. kulometník-guľometník (miesto starého guľometčiek) a podobne raketometník atď. Mnohokrát sa uplatnili obojstranné kompromisy, napr. pri tvorení povelov: Z pôvodného „*Na rámě zbraň!*“ „*Na plece zbraň!*“ vznikol spoločný termín „*Na rameno zbraň!*“, alebo z povelov „*Na záda zbraň!*“ – „*Na chrbát zbraň!*“ vznikol termín „*Nazad zbraň!*“.

Napriek tomu, že pri vojenskej terminológii veľmi záležalo na tom, aby sa české a slovenské názvy čo najviac zhodovali alebo boli jazykovo príbuzné, kládol sa dôraz na rešpektovanie systémových osobitostí slovenčiny. Napríklad oproti českému strůj sa pre slovenčinu utvorilo odenie, oproti celej sústave českých názvov s príponou –tko sú v slovenčine príbuzné výrazy odvodené inými príponami v zhode so zákonitosťami slovenskej morfológie, napr. –dlo (chránidlo, vodidlo, nosidlá), –ač (stavítok – stavač) alebo odlišné slová (průhledítok – priezorník, měřítko – mierka).

Pre nové pojmy sa hľadali súbežné názvy české i slovenské. Tak napríklad nové názvoslovie raketovej techniky bolo už vytvorené v českej i slovenskej podobe, pričom názvy sa volili tak, aby vyhovovali obom jazykom (rakety protizemné, protilodné, protiletadlové atď.).

Zostávala otázka, čo s rozdielmi, pretože nemožno zastierať, že napriek veľkej príbuz-

nosti rozdiely medzi obidvoma jazykmi existujú. Určité možnosti pre riešenie tohto problému naznačovala i samotná prax. Mnohé, už dávnejšie zavedené české názvy vytlačajú slovenské varianty, napríklad pôvodný český termín výbušina je rozkolísaný slovenským výbušnina, miesto dovolená sa všeobecne v armáde rozšírilo slovenské dovolenka, česká mošna sa zamieňa slovenským chlebník atď. Tomuto pohybu sa dalo v rámci možností vyjsť v ústrety.

Inak však bolo treba s určitými systémovými rozdielmi oboch jazykov počítať a namiesto utopistických snáh o úplné stotožnenie zamerať sa na jazykovú výchovu príslušníkov armády. Veľa sa v tejto veci urobilo, predovšetkým tým, že sa dbalo na to, aby české, tak i slovenské predpisy a články vo vojenskej tlači mali jazykovú úroveň. V dvojtyždenníku *Ludová armáda*, v ktorej som v rokoch 1983 – 1990 pracoval ako redaktor – špecialista, sa napríklad uverejňovali české i slovenské jazykové stĺpce, v predpisoch boli slovníky rozdielných výrazov a pod. Išlo totiž o to, aby príslušníci oboch národov mali správny vzťah k oboj jazykom, aby poznali v potrebnej miere odlišné výrazy druhého jazyka a aby pritom nestrácali cit pre svoj materinský jazyk.

Armáda SR už pri svojom vzniku v roku 1993 čerpala z nahromadených skúseností v tejto oblasti. Na to efektívne využila dvadsaťštyriročnú prax v oblasti tvorby slovenskej vojenskej terminológie vo federálnej armáde i niekoľkomesačné pôsobenie PhDr. Edity Liptovej na Oddelení predpisov a interných normatívnych aktov MO SR. Potvrdením toho bolo i vydanie v roku 1995 v Redakcii účelovej tvorby Vojenskej informačnej a tlačovej agentúry MO SR, ktorej som bol vtedy šéfredaktorom, *Česko-slovenského vojenského slovníka*, ktorý menovaná spracovala.

Po roku 1989 v súvislosti s prudkým rozvojom jednotlivých vedných odborov a s celkovým procesom zjednocovania Európy bola a stále je veľmi aktuálna potreba ustáľovania a upevňovania rozkolísanej odbornej terminológie. Práve táto situácia si vyžiadala obnovenie činnosti terminologických komisií, ktoré koncom 80. rokov na Slovensku úplne zanikli. Ich utváranie vyplývalo zo zákona NR SR č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa štát stará o vedecký výskum štátneho jazyka a o zvyšovanie jazykovej kultúry. Uznesením vlády SR č. 399 z 3. júna 1997 sa ministerstvám a ostatným ústredným orgánom štátnej správy uložilo v ich pôsobnosti utvoriť terminologickú komisiu ako poradný orgán zložený z odborníkov príslušného vedného odboru a jazykovedcov.

Každé sprostredkovanie nových vedecko-technických hodnôt si vyžaduje presnú, stabilnú a správnu terminológiu. Terminológia tvorí pevnú zložku slovnej zásoby spisovného jazyka. Z toho vychádza zásada, že každý termín má mať spisovný ráz. Jazyková kultúra je teda integrálnym rozmerom terminológie a starostlivosť o ňu dôležitou úlohou starostlivosti o jazyk.

Dňa 14. februára 2001 vládou schválená Koncepcia starostlivosti o štátny jazyk v Slovenskej republike potvrdzuje, že vznikom samostatnej Slovenskej republiky sa utvorili nové podmienky na prácu v oblasti jazykovej kultúry, a teda aj v oblasti pomenúvania. Významnou oporou sú tu dobre vybudované teoretické základy terminológie a vysoký stupeň vypracovanosti a štýlovej diferencovanosti spisovnej slovenčiny. Starostlivosť o terminológiu bola v teórii i praxi na Slovensku na vysokej úrovni.

V okruhu terminológie treba plniť viaceré naliehavé úlohy. Prvoradou požiadavkou bolo a je v záujme celej vedeckej a odbornej verejnosti vybudovať banku termínov a sprístupniť ju v elektronickej podobe. Je to finančne i personálne náročná úloha, vyžadujúca si medzirezortnú spoluprácu. Najlepšie odborné predpoklady na budovanie banky dát má Jazyko-

vedný ústav Ľudovíta Štúra SAV. Databáza z oblasti technickej normalizácie sa tvorí aj v Slovenskom ústave technickej normalizácie.

Ďalej bolo treba v tomto období oživiť činnosť terminologických komisií pri tých ministerstvách a ostatných ústredných orgánoch štátnej správy, kde ich aktivita nedosahovala primeranú úroveň, a podnietiť zakladanie nových terminologických komisií (mohli a môžu vzniknúť aj v ústredných orgánoch spoločenských organizácií, pri vysokých školách a pod. – pozn. J.N.). V každej terminologickej komisii musel a musí pracovať jazykovedec vymenovaný jazykovedným ústavom.

Hoci slovenčina nekladie zákonné ani iné prekážky preberaniu internacionalizmov, v nových spoločensko-politických podmienkach po roku 1989 bola a je veľmi aktuálna úloha vyrovnávať sa s dôsledkami anglicko-slovenských jazykových kontaktov. Nechceli sme a nechceme tým popierať prvoradé miesto angličtiny v medzinárodnej komunikácii. Nemohli sme sa však ani uspokojiť s módnym mechanickým preberaním anglických termínov, ak máme vhodné slovenské termíny. Mnohé krajiny (napr. Francúzsko, Nórsko, Turecko) sa veľmi ostro stavali a stavajú proti nadmernému prílevu anglikanizmov a amerikanizmov. Národné spoločenstvá si uvedomujú povinnosť chrániť si jazyk, starať sa o jeho rozvoj a využívať vlastné jazykové zdroje pre jeho vývin, s čím súvisí aj budovanie terminológie. Predstavitelia jednotlivých vedných odborov by mali oceňovať význam presnej terminológie pre rozvoj vlastného odboru a pre bezporuchovú odbornú i bežnú jazykovú komunikáciu. Neznamená to, že sa nemá brať do úvahy medzinárodný rozmer slovenskej terminológie jednotlivých odborov a jej ďalšieho budovania (moderné informačné technológie, elektronizácia, vojenstvo, atď.).

Aj integrácia Slovenska do Európskej únie a NATO vyžaduje zvyšujúcu sa úroveň terminológie a terminologických viacjazyčných slovníkov.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Generálny štáb Armády Slovenskej republiky veľmi pružne zareagovali na prijatie zákona o štátnom jazyku i predmetnú koncepciu a podnikli mnohé kroky v uplatňovaní zákona v praxi s cieľom zvýšiť jazykovú kultúru profesionálnych vojakov i civilných zamestnancov. V rámci vlasteneckej a etickej výchovy vojakov základnej služby napríklad zaradili do tematického bloku *Armáda a spoločnosť* aj tému *Používanie spisovnej slovenčiny v Armáde Slovenskej republiky*. Takisto rozpracovali systém cyklického vzdelávania profesionálnych vojakov i civilných zamestnancov.

Starostlivosťou o vojenskú terminológiu sa zaoberá terminologická komisia, ktorá bola zriadená ako poradný orgán ministra obrany SR. Jej úlohou je posudzovať a sledovať stav odbornej vojenskej terminológie, navrhovať opatrenia na jej skvalitnenie, prerokúvať, posudzovať a schvaľovať nové názvoslovné normy a terminologické výkladové slovníky, ako aj navrhovať vojensko-vedecké úlohy pri riešení otázok normalizácie terminológie. Náročné úlohy v oblasti jazykovej kultúry a v uplatňovaní vojenskej terminológie plnia vojenské školy v rámci študijných programov.

Ďňa 6. septembra 2007 bola tiež riaditeľom Úradu pre obrannú štandardizáciu, kodifikáciu a štátne overovanie kvality MO SR (ÚOŠKŠOK) so sídlom v Trenčíne zriadená hlavná terminologická komisia na základe Smerníc ministerstva obrany č. 31/2007 o zabezpečení obrannej štandardizácie a Nariadenia ministra obrany č. 32/2007 o obrannej štandardizácii. Táto zodpovedá za udržiavanie slovenského obranného štandardu *SOŠ 3680 AAP-6 Slovník termínov a definícií NATO* v aktuálnom stave v súlade so zmenami odsúhlasenými na rokovaníach Military Committee Terminology Conference a zahrnutými do novej jeho edície. Ďalej zodpovedá za udržiavanie aktuálnosti slovenských obranných štandardov vydaných k AAP-15 *Slovník skratiek používaných v dokumentoch a publikáciách NATO* a AAP-42

Slovník termínov a definícií používaných v štandardizácii v NATO. Vykonáva koordináciu s terminologickými komisiami jednotlivých riadiacich funkcionárov (v súlade s Prílohou č. 3 Smerníc ministerstva obrany č. 31/2007), na zabezpečenie súladu terminológie uvedenej v SOŠ 3680 a terminológie slovenských obranných štandardov upravujúcich terminológiu v pôsobnosti riadiacich funkcionárov.

Konečné slovo z odbornej stránky majú odborníci v danej oblasti. Konečné slovo z jazykovej stránky má jazykovedec nominovaný Jazykovedným ústavom Ľudovíta Štúra SAV. Konečné rozhodnutie o terminológii v slovenskom jazyku je uskutočnené konsenzom všetkých prítomných. V odôvodnených prípadoch môže ktorýkoľvek člen hlavnej terminologickej komisie vzniesť požiadavku na prerokovanie termínu a jeho definície nad rozsah publikácií AAP-6, AAP-15 a AAP-42. Komisia potom stanoví ďalší postup.

V týchto intenciách potvrdila činnosť tejto komisie aj konferencia *Obranná štandardizácia, kodifikácia, štátne overovanie kvality a ich ďalšie uplatnenie v rezorte ministerstva obrany*, ktorá sa konala v dňoch 25. – 26. novembra 2009 v Liptovskom Mikuláši a ktorej organizátormi boli MO SR, ÚOŠKŠOK, Generálny štáb OS SR a Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika (ďalej len „AOS“).

K napísanému v tejto poznámke treba ešte dodať, že v rokoch 2008 a 2009 sa v AOS v Liptovskom Mikuláši konali aj terminologické konferencie, ktorých odbornými garantmi boli Odbor analýz, doktrín, predpisov a štandardov (J7) GŠ OS SR, AOS a Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV. Obe prispeli k implementácii nových pojmov v oblasti vojenskej terminológie.